

Jaarverslag

KHB

2017

VOORWOORD

Het jaar 2017 is het tweede jaar van het nieuw ingezette beleid van de Koninklijke Hondenbescherming (KHB). Dit beleid is gestoeld op de in 2015 geformuleerde toekomstvisie die twee grote knelpunten met honden belicht, dankzij gesprekken met vele experts in het honden- en goede doelenveld. De KHB wil het eerste knelpunt van onvoldoende hondkennis aanpakken door initiatieven te ondersteunen en ontwikkelen die het niveau van hondvaardigheid, hondkennis en de houding ten opzichte van de hond verbeteren bij hondenbezitters, burgers, en de professie. Met betrekking tot het tweede knelpunt rondom de afstelling van de hondenpopulatie in Nederland, draagt de KHB bij aan een verbetering, vooral waar het hoog-risico honden betreft. In dit jaarverslag leest u over de specifieke activiteiten die in 2017 zijn ontplooid en geven we daarvan de financiële verantwoording. Graag bedank ik namens het team van medewerkers en vrijwilligers iedereen die in 2017 heeft geholpen om de wereld voor hond (én mens) fijner, levendiger en veiliger te maken.

Den Haag, 23 mei 2018

Ir. Ineke R. van Herwijnen
Directeur KHB
info@hondenbescherming.nl
070-3388538 (ma t/m do, 9.30-14.30)

INHOUDSOPGAVE	
BESTUURSVERSLAG	5
Koninklijke Hondenbescherming	6
Algemeen	6
Doelstelling	6
Organisatievoering	8
Organisatie	8
Bestuur	8
Kantoor	8
Personeel	8
Vrijwilligersbeleid	8
Bezoldiging directeur	9
Verantwoordingsverklaring	9
Bestuur	9
Besteding middelen	9
Omgang met belanghebbenden	9
CBF-keurmerk	10
Publicatie jaarverslag en jaarrekening	11
Leden	11
Risico's en risicobeheersing	11
Algemene risico's	11
Financiële risico's en fraudepreventieve maatregelen	12
Verwacht vermogensscenario	13
Proces van risicomangement	13
Activiteiten	14
Wetenschappelijk onderzoek	14
Educatie & voorlichting	14
Educatief project	15
Wijkgericht project	15
Kennisfonds	15
Politieke lobby & juridische ondersteuning	15
Tegengaan van dierverwaarlozing/mishandeling	16
Herplaatsingsbevordering - Dutch Cell Dogs	16
Opvang - Oude Kwispelaar	16
Financiën	17
Algemeen & ANBI	17
Besteding aan doelstelling	17
Kosten en baten eigen fondsenwerving	17
Kosten beheer en administratie	17
Beleggingsbeleid	18
Toelichting jaarrekening	18
Evaluatie 2017	19
Activiteitenniveau	19
Organisatieniveau	19
Financieel niveau	19
Strategie 2018	20
Activiteitenniveau	20
Organisatieniveau	20
Financieel/fondsenwervend niveau	20
Begroting staat van baten en lasten 2018	21
JAARREKENING	22
Balans per 31 december 2017	23
Staat van baten en lasten over 2017	25
Kasstroomoverzicht	27
Toelichting behorende tot de jaarrekening 2017	28
Lastenverdeling	31
Toelichting op de balans per 31 december 2017	33
Toelichting op de staat van baten en lasten over 2017	42
Overige gegevens	47
Controleverklaring	48

**BESTUURSVERSLAG
KONINKLIJKE HONDENBESCHERMING**

Koninklijke Hondenbescherming

Algemeen

De Koninklijke Hondenbescherming (KHB) is bij notariële akte opgericht op 22 februari 1912. De statuten zijn laatstelijk gewijzigd op 24 juli 2013 bij notariskantoor Van Wijk, Gorsira & Tacken gevestigd te Wassenaar. De vereniging is gevestigd aan de Statenlaan 108, 2582 GV Den Haag. De rechtsvorm is vereniging. De vereniging is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel en Fabrieken voor Haaglanden onder nummer 40409239.

Doelstelling

Volgens artikel 2 van de statuten heeft de vereniging tot doel

- de eerbied voor het leven van alle huisdieren te bevorderen en in het bijzonder de eerbied voor het leven van de hond, het dier dat in de loop der eeuwen als huisdier volkomen afhankelijk van de mens is geworden;
- onverkorte handhaving van de -vooral door haar streven bereikte- huidige wettelijke bepalingen ter bescherming van de hond;
- bestrijding van misbruiken en wantoestanden die zich kunnen voordoen bij
 - het fokken en/of vermeerderen van honden;
 - de handel alsmede in- en uitvoer van honden;
 - de onderbrenging in asiels en/of pensions van honden;
 - het verrichten van proeven op honden;
 - het houden van wedstrijden met honden;
 - het africhten van honden voor welk doel dan ook;
 - het verrichten van arbeid door en de bewaking en/of beveiliging met honden;
 - de vervuiling van de leefomgeving van honden;
 - het zich ontdoen van en de beëindiging van het leven van honden.
- In het algemeen zal de vereniging zich verzetten tegen toestanden, handelingen en nalatigheden, die het welzijn van de honden in gevaar brengen of kunnen brengen en de mens onwaardig zijn.
- Teneinde de hiervoor vermelde doelstellingen te bereiken casu quo te handhaven heeft de vereniging mede tot taak -al dan niet met andere dierenbeschermingsorganisaties- het in stand houden en coördineren van een landelijke inspectiedienst.

Missie

De KHB gelooft dat samenleven tussen mens en hond beter kan en moet. Daarom is haar missie **welzijn van honden in Nederland te vergroten en verantwoord hondenbezit te stimuleren, zodat voor hond, hondenbezitter en samenleving het leven rijker wordt.**

Visie

Honden kunnen in de handen en het thuis van een verantwoorde hondenbaas een goed leven leiden, een leven in welzijn. Honden zijn prachtige dieren die hun eigenaar veel levensplezier en gezondheidsvoordelen kunnen geven. Verantwoord hondenbezit draagt bovendien bij aan een betere samenleving.

Samenleven met honden behoort al vele jaren bij onze samenleving. (Deze is zelfs deels ontstaan dankzij het samenleven met honden. Als hoeder, herder, bewaker en bijvoorbeeld als hulp tijdens de jacht, maakten honden ons werk lichter en daarmee vooruitgang mogelijk.) De huidige leefstijl van de mens en de maatschappij van vandaag de dag maken een leven in welzijn voor de hond en verantwoord hondenbezit echter geen vanzelfsprekendheid. Drukke leefschema's en trends brengen nieuwe uitdagingen en belemmeren het bereiken van een voldoende hoog hondenwelzijnsniveau.

Een verantwoord hondenbezitter kan zijn hond de tijd, aandacht, verzorging, opvoeding en begeleiding bieden die de hond verdient, waardoor het welzijn van de hond gegarandeerd is en de hondenbezitter en diens omgeving de hond verwelkomen als meerwaarde in hun leven. Een verwelkomende samenleving op haar beurt, biedt de hond en diens begeleider voldoende ruimte om samen mooie avonturen te kunnen beleven en de hond op een verantwoorde manier hond te laten zijn.

Ambitie

De KHB wil als mediator tussen hond, hondenbezitter en diens omgeving, het welzijn van de hond vergroten en het leven van de hond, diens eigenaar en zijn omgeving rijker maken.

Kernwaarden

De KHB is sterk in het verbeteren van de situatie van het dier “in de context”. Ze werkt niet met tegenkracht, maar met (al dan niet prikkelende) “meekracht”. Door de mens te beïnvloeden, verbetert ze de situatie van het dier. De laatste jaren heeft de organisatie ingezet op het verstevigen van voorlichtende kennis en kunde, niet in de laatste plaats middels subsidie voor wetenschappelijk onderzoek naar impulsaankoop van honden. De kernwaarden van de KHB zijn: deskundig, integer en alert.

Deskundig

De KHB is een deskundige organisatie die de deskundigheid van haar medewerkers doorontwikkelt, professioneel in haar werkveld optreedt en middels onderzoek en ontwikkeling de kennis over honden en hondenbezit verder (helpt) ontwikkelen.

Integer

De KHB is een betrouwbare partner die met verstand beslissingen neemt en uitdraagt.

Alert

De KHB is alert op maatschappelijke ontwikkelingen die voor honden(welzijn), hondenbezitters en de samenleving relevant zijn.

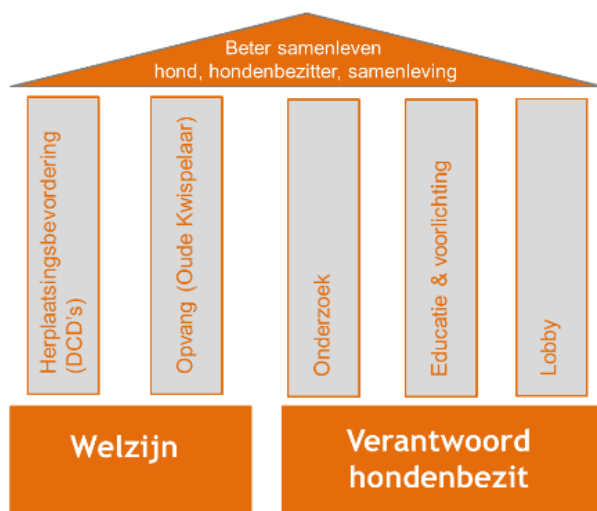
Activiteiten

Om haar missie te verwezenlijken voert de KHB vijf activiteiten uit:

1. Wetenschappelijk onderzoek
2. Educatie & voorlichting (educatief project, wijkgericht project, kennisfonds)
3. Politieke lobby & juridische ondersteuning, inclusief het tegengaan van dierverwaarlozing/mishandeling (ondersteuning Landelijk Expertisecentrum Dierenmishandeling - LED)*
4. Herplaatsingsbevordering (Dutch Cell Dogs - DCD's)
5. Opvang (Oude Kwispelaar)

** Ondersteuning van het LED wordt sinds 2016 gerealiseerd als opvolging van het in dat jaar gestopte inspectiewerk. Hiermee beoogt de KHB beter aan te sluiten op de veranderingen in het dierenwelzijnshandhavingenveld en een drijvende kracht te zijn achter het op nog effectievere wijze stoppen en tegengaan van dierenmishandeling.*

Onderstaande figuur geeft de vijf activiteiten in samenhang weer.

ORGANISATIEVOERING

Organisatie

De KHB wordt als vereniging door het bestuur bestuurd. De Algemene Ledenvergadering (ALV) fungeert als toezichthoudend orgaan. De directeur van de organisatie stuurt het kantoor aan, waar de twee beleidsmedewerkers, de bureaumedewerker en de financieel medewerker werkzaam zijn. Het merendeel van deze medewerkers werkt parttime, zoals hieronder is te lezen in de paragraaf 'Kantoor'.

Bestuur

De samenstelling van het bestuur is per 1 januari 2017:

Dhr. mr. T. Bosch	voorzitter	(zitting sinds 2013)
Mw. mr. B.E.V. Langeler	bestuurslid	(zitting sinds 2009)
Dhr. mr. G.J. van Slooten	bestuurslid	(zitting sinds 2013)
Mw. mr. L.E.D. Tjeertes	secretaris	(zitting sinds 2016)
Dhr. R.M. de Vink	penningmeester	(zitting sinds 2013)

De samenstelling van het bestuur na de ALV van 28 juni 2017:

Dhr. mr. T. Bosch	voorzitter	(zitting sinds 2013)
Dhr. D. ten Holder MA	bestuurslid	(zitting sinds 2017)
Mw. mr. B.E.V. Langeler	bestuurslid	(zitting sinds 2009)
Dhr. mr. G.J. van Slooten	bestuurslid	(zitting sinds 2013)
Mw. mr. L.E.D. Tjeertes	secretaris	(zitting sinds 2016)
Dhr. R.M. de Vink	penningmeester	(zitting sinds 2013)
Dhr. mr. drs. E. Virginia	bestuurslid	(zitting sinds 2017)

De bestuursleden nemen op vrijwillige basis deel aan het bestuur van de KHB. Ze ontvangen geen vergoedingen. De bestuursleden vallen onder het algemene vrijwilligersbeleid van de vereniging. De directeur van de KHB heeft in het jaar 2017 als onbezoldigde nevenfunctie vervuld: adviseur van Certipet. De bestuursleden van de KHB hebben geen relevante nevenfuncties. De heer de Vink, penningmeester, is werkzaam bij ABN-AMRO Mees Pierson. De bestuursleden worden benoemd tijdens de Algemene Ledenvergadering (ALV) voor de duur van drie jaar. Deze bestuurstermijn kan maximaal viermaal verlengd worden. Bestuursleden leggen tijdens de ALV verantwoording af aan de (aanwezige) leden voor het gevoerde financiële beleid en beheer. Op 28 juni 2017 hebben de aanwezige leden ingestemd met het dechargeren van het bestuur voor het gevoerde beleid en beheer over 2016. In 2018 vindt de ALV plaats in juni. De datum van de ALV wordt gecommuniceerd via het nieuwsmagazine van de organisatie.

Het bestuur is in het verslagjaar 2017 zesmaal bijeen geweest om te vergaderen. De jaarrekening 2016 en de begroting voor 2017 zijn in de ALV van 28 juni 2017 definitief vastgesteld. Het bestuur heeft op 23 januari 2018 haar functioneren geëvalueerd over het verslagjaar. De resultaten van deze evaluatie zijn opgenomen in het verslag van de betreffende vergadering. De financiële/kascommissie wordt jaarlijks tijdens de ALV benoemd en controleert, zonder daarvoor vergoeding te ontvangen, het financiële beleid.

Kantoor

Personeel

Bij de KHB zijn vijf medewerkers in dienst, merendeel parttime, met een totaal aantal FTE van 3,6. Medewerkers worden in hun persoonlijke ontwikkeling begeleid middels persoonlijke ontwikkelplannen. Er is door het bestuur voor de medewerkers een Arbobeleid geformuleerd. Elk jaar zijn er één of meerdere studenten bij de organisatie welkom die zich overwegend met dierinhoudelijke onderwerpen bezighouden.

Vrijwilligersbeleid

Bestuursleden en overige vrijwilligers vallen onder het vrijwilligersbeleid van de vereniging.

Bezoldiging directeur

Het bestuur heeft het bezoldigingsbeleid, de hoogte van de directiebeloning en de hoogte van andere bezoldigingscomponenten vastgesteld voor de directeur die als parttimer in vaste dienst is van de organisatie. Het bezoldigingsbeleid wordt periodiek geactualiseerd. Januari 2017 is het jaarlijks gesprek gevoerd m.b.t. het functioneren en bezoldiging van de directeur. Deze evaluatie is positief geweest en er zijn geen aanleidingen gevonden om het bezoldigingsbeleid te wijzigen. Bij de bepaling van het bezoldigingsbeleid en de vaststelling van de beloning volgt de KHB de 'Adviesregeling Beloning Directeuren van Goede Doelen' van de Goede Doelen Nederland (GDN, voorheen VFI) en de Code Wijffels. Deze adviesregeling geeft zwaartecriteria en een maximumnorm voor het jaarinkomen. De weging van de situatie is uitgevoerd door het bestuur. Het voor de toetsing aan GDN-maxima relevant werkelijk jaarinkomen van de directeur bedraagt voor de directeur in 2017 €45.287 (0,56 FTE/12 maanden). De beloning blijft daarmee binnen GDN-maxima. De hoogte en samenstelling van de bezoldiging wordt in de jaarrekening toegelicht in de toelichting op de staat van baten en lasten. De bezoldiging bestaat uit loon, betaalde sociale verzekerings- en pensioenpremies en belaste vergoedingen voor reiskosten.

Verantwoordingsverklaring

Bestuur

Benoeming van bestuursleden geschiedt tijdens de ALV op voordracht. Bij de samenstelling van het bestuur wordt getracht diverse belangrijke disciplines vertegenwoordigd te laten zijn, zoals uit het notariaat, de diergeneeskunde, de fiscale en financiële wereld en de politiek. Het bestuur van de KHB is belast met het besturen van de vereniging. Het bestuur houdt toezicht op het behalen van gestelde doelen en de wijze waarop deze worden bereikt. Middels het jaarverslag wordt hierover verantwoording afgelegd. Een samenvatting van het jaarverslag wordt onder de leden verspreid voordat de jaarlijkse algemene ledenvergadering (ALV) plaatsvindt. Op aanvraag wordt het complete jaarverslag aan leden verstuurd voorafgaand aan de ALV en bij de ALV ligt het ter inzage. De ALV fungeert als het toezichthoudende orgaan van de organisatie. Deze verleent het bestuur jaarlijks decharge voor het gevoerde (financiële) beleid. Het bestuur is verantwoordelijk voor het vaststellen van het beleid van de vereniging en stelt de financiële richtlijnen vast. Tijdens de jaarlijkse ALV wordt het beleid uiteengezet aan de aanwezige leden en wordt de begroting voor het betreffende jaar aan hen voorgelegd. Uitvoering van het vastgestelde beleid ligt in handen van de directeur KHB. Het bestuur voert hierover controle en heeft de eindverantwoordelijkheid voor de dagelijkse leiding. Het functioneren van de directeur KHB wordt jaarlijks geëvalueerd.

Besteding middelen

De KHB en de leden van haar bestuur werken continu aan een optimale besteding van middelen zodat ze effectief en doelmatig haar doelstellingen kan realiseren. Richtinggevend zijn hierbij de statuten van de vereniging. Jaarplannen en meerjarenplannen geven aan welke doelen zijn gesteld in de betreffende periodes. Evaluaties met betrekking tot het behalen van gestelde doelen worden weergegeven in het jaarverslag en in evaluatiedocumenten. Het jaarverslag is na de ALV beschikbaar op de website van de organisatie. De middelenbesteding wordt vastgelegd in een jaarlijkse begroting. Door de kantoormedewerker van de KHB wordt een administratie bijgehouden van binnengekomen nalatenschappen. Hij voert ook de ledenadministratie waarin de gegevens van de leden worden geregistreerd. De financieel medewerker voert de boekhouding, welke aan het einde van het jaar aan een accountantscontrole wordt onderworpen.

Omgang met belanghebbenden

De belangrijkste belanghebbenden van de KHB zijn als volgt onder te verdelen.

A) (Meewerkende) belanghebbenden die het werk mede mogelijke maken:

- Adoptanten van honden in de opvang voor oudere honden

- Donateurs
- Erflaters
- Leden
- Vrijwilligers
- (Samenwerkings)partners & sponsors

B) (Ontvangende) belanghebbenden die bereikt (moeten) worden:

- Honden (in nood)
- Hondenbezitters (in spé)
- De maatschappij (ouders van kinderen, kinderen, recreanten, buurtgenoten van hondenbezitters, gemeenten, overheid, etc.)

De KHB en de leden van haar bestuur streven naar optimale relaties met belanghebbenden, met gerichte aandacht voor informatieverschaffing en de inname en verwerking van wensen, vragen en klachten. Voor de meewerkende belanghebbenden is de organisatie van maandag tot en met donderdag tussen 9.30 en 14.30 telefonisch en per mail bereikbaar. Regelmatig worden via deze kanalen vragen beantwoord en komt er feedback binnen. Deze feedback wordt - indien nodig - doorgespeeld naar de verantwoordelijk medewerker. Omdat de organisatie klein is, zijn de lijnen kort en komen gegevens snel en makkelijk bij de juiste persoon terecht.

Nieuws van en over de organisatie wordt gedeeld met de meewerkende belanghebbenden via de website en sociale mediakanalen. Daarnaast is er voor de leden van de vereniging driemaal per jaar het nieuwsmagazine en ontvangen adoptanten van oudere honden éénmaal per jaar de adoptantenkrant. In 2017 is de verschijningsfrequentie van de adoptantenkrant naar één maal teruggebracht. Nieuws over de oudere honden is in de huidige digitale tijd vindbaar op de site van de KHB en in haar sociale mediakanalen en deze media kunnen beter inspelen op de snelheid waarmee honden in de opvang komen en gaan, dankzij de vele fijne adoptanten die een grijze snuit opnemen. Jaarlijks wordt in mei bij de editie van het nieuwsmagazine een samenvatting van het jaarverslag verstuurd. Deze editie gaat ook naar alle donateurs. Vrijwilligers ontvangen een kerst attentie en adoptanten en relaties ontvangen in deze periode een nieuwjaarswens. Eénmaal per jaar wordt de ALV georganiseerd waarin het bestuur verantwoording aflegt over het gevoerde beleid en de leden hun wensen, vragen en klachten met het bestuur delen. Voor de inname en afhandeling van klachten is een klachtenprocedure opgesteld die op de website is geplaatst van de organisatie. Wanneer nabestaanden van erflaters of fondsen er prijs op stellen, worden zij naar wens geïnformeerd over de activiteit of het project waaraan gedoneerd is. Met (samenwerkings)partners worden nieuwsbrieven uitgewisseld. Daarnaast is er elk jaar tot elke week contact over lopende zaken, afhankelijk van wat de activiteiten op dat moment vragen. Sponsors ontvangen het nieuwsmagazine 'Hond' en worden geïnformeerd over projecten of activiteiten die hen in het bijzonder aangaan.

De ontvangende belanghebbenden die middels de activiteiten van de KHB bereikt (moeten) worden, worden betrokken bij het opzetten van nieuwe activiteiten middels bijvoorbeeld focusgroepen. Daarnaast is voor hen van maandag tot en met donderdag tussen 9.30 en 14.30 de organisatie telefonisch en per mail bereikbaar. Voor de te bereiken doelgroepen is daarnaast de combinatie van website (en overige digitale communicatiemiddelen) en sociale media erg belangrijk. Via de sociale media vindt ook veel uitwisseling plaats van gedachten, ideeën en problematieken.

CBF-keurmerk

Sinds 2006 is de KHB drager van het CBF-keurmerk (CBF-Keur) voor goede doelen. Het CBF houdt sinds 1925 gegevens bij over fondsenwerving en goede doelen in Nederland. Daarnaast houdt het CBF toezicht op goede doelen in Nederland. Als een goed doel aan de criteria van het CBF voldoet, krijgt ze een stempel van goedkeuring.

Publicatie jaarverslag en jaarrekening

Leden van de KHB ontvangen ongeveer één maand voor de Algemene Ledenvergadering middels het nieuwsmagazine een samenvatting van het jaarverslag en de jaarrekening. Tevens maakt het bestuur via dit nieuwsmagazine haar doelstellingen voor het nieuwe jaar bekend. Als de leden tijdens de ALV zowel het jaarverslag als de jaarrekening goedkeuren, wordt het verslag gepubliceerd op de website van de organisatie.

Leden

De vereniging telt in januari 2017 2090 leden en in januari 2018 1798 leden. Leden betalen een contributie van minimaal vijftien euro per jaar. Aan leden die middels een automatische incasso hun lidmaatschapsgeld voldoen wordt een korting verleend van twee euro en vijftig eurocent. In 2017 hebben zich 37 (38) nieuwe leden aangemeld en zijn 228 (134) leden uitgeschreven. Het aantal adoptanten van seniorenhonden is begin januari 2018 180 (192), 3 (7) adoptanten werden ingeschreven, 9 (14) uitgeschreven.

Behalve leden en adoptanten, kent de KHB ook donateurs. Allen is de organisatie erg dankbaar voor hun steun. Leden ontvangen driemaal per jaar het nieuwsmagazine. Donateurs ontvangen in het voorjaar het nieuwsmagazine. Hierin is de samenvatting van het jaarverslag opgenomen. Het volledig jaarverslag is voor leden voorafgaand aan de Algemene Ledenvergadering opvraagbaar en ligt ter inzage bij de ALV ter tafel. Na goedkeuring tijdens de ALV wordt het gepubliceerd op de site. De overige nieuwsmagazines ontvangen zij niet, in tegenstelling tot de leden. Adoptanten ontvangen éénmaal per jaar de adoptantenkrant met nieuws uit de opvang voor oudere honden. Tussentijds wordt nieuws over de opvang en vooral de honden in de opvang geplaatst op de site en de sociale mediakanalen van de KHB.

RISICO'S & RISICOBEBEERSING

Algemene risico's

De KHB heeft als rechtsvorm vereniging. Dit betekent dat het bestuur jaarlijks verantwoording aflegt aan de leden middels de algemene ledenvergadering (ALV). De leden hebben dus een toezichthoudende rol. Op financieel gebied zijn er aanvullende toezichthoudende rollen. Hierover is meer te lezen in de paragraaf 'Financiële risico's'.

Iedere goede doelen organisatie kent risico's en bedreigingen. Zo hebben als gevolg van de economische crisis lange tijd veel huishoudens minder bestedingsruimte gehad en waren bij bedrijven sponsoring budgetten kleiner. Andere maatschappelijke trends hebben de organisatie ook geraakt, zoals verhoudingsgewijs meer multiculturaliteit (waarbij soms minder of andere connectie met honden speelt), meer individualisme en minder lange termijn steun aan goede doelen. Vanwege het veranderd 'geefmilieu' heeft de KHB in 2017 bureau Van Dooren gevraagd de fondsenwervende mogelijkheden voor de organisatie op een rij te zetten. De eerste resultaten zijn eind 2017 gepresenteerd. Omdat deze resultaten suboptimaal werden geacht zal Van Dooren in het voorjaar van 2018 nawerk leveren. In de tussentijd heeft in maart 2018 het bestuur van de KHB tijdens een beleidsdag verder gesproken over de toekomstvisie en (fondsenwervende) toekomst van de KHB.

Sterkte-zwakte analyse

Sterk aan de KHB is dat het een stabiele, degelijke, objectieve en professionele organisatie is in het werkveld. Er is geen andere organisatie die alleen hond-specifiek opereert. De borging van kennis op het gebied van zowel diermanagement/ verzorging/ hulpverlening, gedragskunde en wetgeving is eveneens tamelijk uniek. Hoewel deze eigenschappen sterke punten zijn van de organisatie, heeft ze deze niet 'ten gelde kunnen maken' voor de organisatie in de afgelopen jaren. Leden/donatiewerving op de hieraan gekoppelde activiteiten is niet succesvol toegepast. De KHB heeft een lange geschiedenis van bekwaam en tactvol handelen en resultaten bereiken. Als relatief kleine organisatie gedraagt ze zich 'groot'. Zo is de KHB drager van het volwaardig CBF-Keurmerk en is ze lid van Goede Doelen Nederland. Uiteraard heeft ze ook de ANBI-status.

Dit voldoen aan kwaliteitseisen is een krachtig punt, tegelijkertijd vraagt het echter veel (administratieve) last. Het behoudende en stabiele karakter van de organisatie maakt het oppakken van 'grote kansen' lastiger voor de KHB dan voor grote organisaties. De afgelopen jaren heeft de organisatie hierin echter stappen gezet. Zo is sinds enige jaren steun aan Dutch Cell Dogs vormgegeven, is subsidie verleend voor een vier jarig onderzoek aan de Rijksuniversiteit, met als doel het tegengaan van malafide hondenhandel en is in 2016 onderzocht op welke wijze een nieuw educatief en wijkgericht project vormgegeven kan worden, waarvoor in 2017 een pilot is gedraaid. De grote subsidie aan het Landelijk Expertisecentrum Dierenmishandeling is een voortzetting van de bijdrage van de KHB aan het tegengaan van dierenmishandeling/verwaarlozing en daarmee niet alleen een groot nieuw project, maar ook een alternatief op de door de organisatie gestopte eigen inspectiedienst.

Leerpunten uit evaluaties

Evalueren doet de KHB vooral op het niveau van activiteit en output. Waar mogelijk wordt aan outcome meting gedaan, maar dit is vanwege schaal en kosten niet altijd realiseerbaar. Een van de leerpunten van voorgaande jaren was dat onder de activiteit 'voorlichting' goede voorlichtingsmiddelen worden gemaakt, maar dat vanwege beperkte budgetten relatief weinig geïnvesteerd werd in promotie daarvan. Eind 2015, begin 2016 is vanwege een projectsubsidie een groter PR-budget beschikbaar geweest voor de 'naar doordachte aanschaf'-campagne. Dit heeft direct geleid tot het bereiken van veel meer mensen. Met de infographic zijn bijna een miljoen views bereikt. Een recent leerpunt is dat subsidiebijdragen aan projecten van samenwerkingspartners de KHB weinig naamsbekendheid geeft. Omdat de KHB altijd als doel heeft gehad die projecten te steunen/realiseren, was dit historisch geen probleem. Nu de organisatie haar fondsenwervende toekomst herbezieet, verandert het belang van die naamsbekendheid en zal de organisatie hier lessen moeten leren en conclusies gaan trekken.

Financiële risico's en fraudepreventieve maatregelen

Als vereniging wordt op het bestuur van de KHB toegezien door de algemene ledenvergadering (ALV). Aanvullende toezichthoudende rollen worden vervuld door:

- de accountant Van Oeffel die de jaarrekening opmaakt,
- de controlerende accountant Mazars,
- de financiële/kascommissie.

Om fraude te voorkomen is het proces van fatteren (directeur), betalen (beleidsmedewerker Hulp en Zorg) en inboeken (financieel medewerker) gescheiden. Correspondentie tussen gefactureerde bedragen en betaalde bedragen wordt extra gecontroleerd wanneer de facturen worden verwerkt. Voor grotere bedragen wordt met gezamenlijke (teken)bevoegdheid gewerkt. De bevoegdheid van de directeur is aan een maximum gebonden. Wanneer zich fraude voordoet, wordt als volgt gehandeld:

- Fraude door een van de medewerkers op kantoor, anders dan de directeur. Bij opmerking, wordt dit direct gemeld aan de directeur en door de directeur aan het bestuur medegedeeld. Bestuur onderzoekt en gaat over tot passende maatregelen.
- Fraude door de directeur. Bij opmerking, wordt dit direct gemeld aan de financieel medewerker die dit direct aan de penningmeester kenbaar maakt. Bestuur onderzoekt en gaat over tot passende maatregelen.
- Fraude door een of meerdere van de bestuursleden. Bij opmerking, wordt dit direct gemeld aan alle overige bestuursleden. Deze onderzoeken en gaan over tot passende maatregelen.

Van fraudezaken wordt altijd melding gemaakt tijdens de ALV.

De KHB besteedt de aan haar toevertrouwde gelden met uiterste zorgvuldigheid zodat ze haar missie kan verwezenlijken. Omdat haar activiteiten zich over meerdere jaren uitstrekken en er jaarlijks minder binnenkomt uit adoptiegelden, contributies en donaties, dan er besteed wordt aan de activiteiten, beheert de organisatie een deel van haar vermogen ten gunste van continuïteit van haar inzet. Sinds 2012 is dit beheer uitbesteed aan ABN-AMRO - (Triodos) Mees Pierson om er

zeker van te zijn dat beleggen plaatsvindt op basis van duurzaamheidscriteria die stroken met de missie en maatschappelijke opvattingen van de KHB. Er wordt een matig defensief beleggingsbeleid gevoerd, hetgeen conform het advies van de ABN AMRO - Mees Pierson bank is vastgelegd in een beleggingsstatuut. Per vermogenscategorie, te weten aandelen, onroerend goed, obligaties en liquiditeiten zijn bandbreedtes vastgesteld en aanvullende criteria om de risico's te beperken. Het beleggingsbeleid van de KHB richt zich op het in standhouden van het vermogen om zo exploitatie mogelijk te maken en in de toekomst mogelijk te houden.

Verwacht vermogensscenario

Het vermogen van de KHB is ruim voldoende om mogelijke verliezen te kunnen dragen zonder dat de exploitatie in gevaar komt. Op basis van de resultaten over de afgelopen tien jaar kan worden vastgesteld dat de opbrengst uit nalatenschappen stabiel zijn, en de afgelopen jaren lager. Op basis van een te verwachten gemiddeld positief rendement van rond de 3% per jaar is lichte daling van het eigen vermogen het meest waarschijnlijke scenario.

Proces van risicomanagement

Om risico's in beeld te brengen en daarop adequate actie te nemen, heeft het bestuur van de KHB in 2013 een risicoanalyse uitgevoerd op operationeel, tactisch en strategisch niveau. Op basis van deze analyse zijn diverse maatregelen genomen. Zoals in 2014 het aangaan van twee nieuwe steunverleningen aan Dutch Cell Dogs en de subsidie voor het onderzoek naar impulsaanschaf. In hetzelfde jaar is gestart met het bestuderen van het veranderd handhavingsveld, waarna in 2015 verdere gesprekken zijn gevoerd die in 2016 geleid hebben tot het stoppen van de inspectie en ondersteunen van het Landelijk Expertisecentrum Dierenmishandeling. Jaarlijks wordt bekeken welke risico's verminderd of toegenomen zijn en welke actie op basis daarvan gewenst is.

ACTIVITEITEN

Wetenschappelijk onderzoek

De KHB heeft in 2015 een toezegging voor subsidie gedaan voor vier jaar aan de Rijksuniversiteit Groningen (RUG) voor wetenschappelijk onderzoek naar impulsaankoop van honden. Impulsieve aankoop van honden ligt ten grondslag aan veel problematiek, bijvoorbeeld malafide hondenhandel en erfelijkheidsproblematiek. Toch is over het mechanisme achter impulsaanschaf nog onvoldoende bekend. Waarom is het zo lastig om impulsaanschaf tegen te gaan? Op welke wijze kan een potentiële impulsaankoper het beste bereikt worden om een dergelijke - probleemveroorzakende - aankoop tegen te gaan? Medio 2017 zijn de eerste vruchten geplukt van het gesubsidieerde onderzoek. In 2016 wordt met dank aan een subsidie van het Ministerie van EZ de 'geen hondenleven'-campagne afgerond. Hierin zijn vier aspecten naar voren gebracht waarvan de RUG heeft gesignaleerd dat deze nog onvoldoende bekend zijn bij potentiële pupkopers. De voorlichtingsmiddelen worden door respectievelijk 920.000 (infographic) en 470.000 (animatie) mensen gezien. Ondertussen vordert het onderzoek gestaag en wordt in 2017 een artikel over de T0-meting vormgegeven, de T1-meting in april afgerond en de T2 meting gestart. Daarnaast is een online experiment uitgevoerd waarin onderzocht wordt of specifieke motieven om een hond aan te schaffen leiden tot een vertekende beslissing.

Tot groot verdriet van zowel bestuur als medewerkers van de KHB overlijdt eind 2017 de promovendus die zich de afgelopen drie jaar zo intens heeft ingezet om het onderzoekstraject tot een succes te maken. Lonneke Vink zal worden gemist en gehoor gevend aan haar wensen zal begin 2018 overleg gevoerd worden tussen de RUG en de KHB over een weg om het promotietraject succesvol af te ronden.

Naast de subsidie aan de RUG, heeft de KHB eind 2015 een ondersteuning toegezegd aan de Universiteit Utrecht om een review te schrijven over de invloed van hechting(sproblematiek) op welzijn en ongewenst gedrag bij honden. De uitkomsten van die review zijn in 2017 aan de KHB gepresenteerd. Zodra het artikel gepubliceerd is in een wetenschappelijk tijdschrift zal de KHB de uitkomsten ook via haar kanalen delen.

Educatie & voorlichting

Informatietelefoon en -mailbox

De interesse voor de informatietelefoon en -mailbox van de KHB is in 2017 onverminderd. Er komt een veelheid aan vragen binnen over diverse onderwerpen zoals aanschaf, gedrag, gezondheid.

Adoptantenkrant, Nieuwsmagazine, website en sociale media

In december hebben adoptanten van senioren honden de Adoptantenkrant ontvangen, naast nieuws over de honden (dat tussentijds gedeeld wordt via de website en sociale media), waren er in de krant inhoudelijke artikelen te lezen. Ook het Nieuwsmagazine stond in vol inhoudelijke artikelen. Publicatie daarvan vond driemaal plaats, voor de leden. Voor zowel leden als niet-leden wordt een van de belangrijkste voorlichtingsinstrumenten van de KHB gevormd door haar sociale mediakanalen, ondersteund door de website. Met een totaal van 10.688 (2016: 299.085, 2015: 475.800, 2014:253.000) gebruikers (uniek: 9.749 2016: 250.845; 2015: 388.600; 2014: 237.000) is in 2017 te zien dat sociale media het overnemen van websites; waarbij de terugloop ook te wijten is aan wijzigingen met betrekking tot de GoogleGrants account. Het totaal aantal paginabezoeken is 26.960 (2016: 516.443, 2015: 781.400), wat indiceert dat de meeste mensen voor een specifiek item de site bezoeken en niet veel pagina's bekijken. Het merendeel van de bezoekers (91%) is een 'nieuwe', niet 'herhaalde' bezoeker. Piekbezoekmomenten liggen in mei, dankzij de warm weer posters en het hondenhitteplan. Het Facebook account (10.350 likers) en een Twitter account (2.500 volgers) zijn goed gevuld, met inhoudelijke artikelen, opiniestukken en columns. Vooral berichten over de senioren en columns zijn populair, net als de jaarlijkse berichten over warm weer.

Educatief project

Voor het educatief project is in 2016 door studenten onderzoek gedaan naar de situatie in Nederland, omdat het project van oorsprong Brits is. Hieruit komen aanpassingen op vorm naar voren. In 2017 is door het Ontwikkelcentrum een educatieve tool ontwikkeld voor (V)MBO-jongeren. Deze tool wordt in 2018 gelanceerd.

Wijkgericht project

Op 5 juli 2017 start in Deventer de pilot van het wijkgerichte project, in samenwerking met Dutch Cell Dogs en onder de naam D.O.G. (Doing Only Good). Voor de start van de pilot in Deventer ontstaat in de sociale media heftige ophef over het aanbieden van 'gratis bijeenkomsten'. Nadere uitleg over doelgroep en het doel van de bijeenkomsten - meer mensen naar hondencursus; specifiek hen enthousiasmeren die dit zelf niet overwegen en zo problemen van verwaarlozing en bijtincidenten voorkomen - doet de gemoederen wat bedaren. Hondenscholen in de regio worden telefonisch gebeld met verzoek aanwezig te zijn op laatste bijeenkomst zodat deelnemers aan de bijeenkomsten kunnen doorstromen. Slechts één van de zes scholen is er op de afsluitende avond. Desalniettemin gaan vijf van de acht deelnemers die de eindevaluatie invullen na de bijeenkomsten door op een reguliere hondenschool/vereniging. De bijeenkomsten en trainers worden door de deelnemers beoordeeld met een acht (van tien) gemiddeld; tijdens de bijeenkomsten ligt hun aanwezigheid op tachtig procent en aan het einde van de pilot zijn er geen uitvallende deelnemers. Toch is er aan het programma van de bijeenkomsten nog verbetering mogelijk en noodzakelijk, met name rondom een optimale inhoud en wijze van brengen van die inhoud. Daarom wordt in 2018 een nieuwe pilot voorbereid om verder lessen op te doen.

Kennisfonds

In 2017 wordt binnen het kennisfonds gewerkt aan een serie voorlichtende filmpjes door key opinion formers in het land. Deze 'TOD's - Ten minutes On Dogs' worden vanaf juni 2017 gelanceerd. Het eerste filmpje bereikt binnen een dag 1000 views.

Politieke lobby & juridische ondersteuning

De Koninklijke Hondenbescherming heeft niet alleen kennis in huis over de hond en zijn houder, ze heeft ook juridische kennis in huis. Vanuit deze kennis lobbyt ze bij overheden voor behoud en verbetering van wetgeving die hondenwelzijn waarborgt. Daarnaast kunnen zowel (collega)organisaties als particulieren bij de organisatie terecht met vragen op het gebied van hond en recht. De KHB focust haar juridische ondersteuning en lobby meer; en wel specifiek op de problemen rondom hoog-risico honden. Ook in 2017 is er veel aandacht voor de problematiek rondom hoog-risico honden (HRH). Begin 2017 publiceert de Raad voor Dierenaangelegenheden haar advies en midden 2017 volgt een brief van de Staatssecretaris. In zijn kamerbrief presenteert hij zijn visie op het onderwerp. Nadere invulling daarvan wordt begin 2018 verwacht. De KHB brengt diverse malen haar visie naar voren, gestoeld op met name het belang van een 'pre-aanschaf cursus' voor elke hond, maar in elk geval voor honden van 'zwaar kaliber'. Daarnaast werkt ze aan kennisvermeerdering over de (sociale) problematiek van HRH, o.a. via een bijeenkomst voor gemeenten in mei in Utrecht. Tot slot volgt ze op de voet de ontwikkeling bij gemeenten, zoals bij Rotterdam en Amsterdam. Ongewenste neveneffecten van de inzet van de KHB kleuren het jaar. Diverse houders van HRH zijn niet blij met de activiteiten van de KHB om te komen tot preventie van ernstige bijtincidenten. Zij willen niet dat hun honden als HRH aangewezen worden. Hierdoor loopt de organisatie imagoschade op (Facebook rating van een dikke vier gedaald naar een twee-en-een-half) en zijn er intimidaties/smaad richting haar medewerkers.

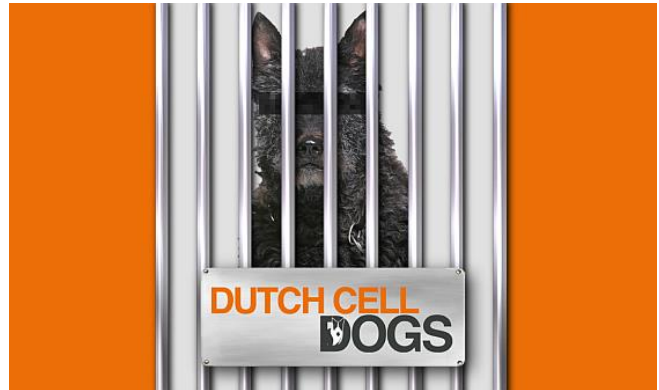
Tegengaan van dierverwaarlozing/mishandeling

In 2016 heeft de KHB zich hard gemaakt voor een Landelijk Expertisecentrum Dierenmishandeling (LED). Het LED biedt dierenartsen de mogelijkheid vermoedens van dierenmishandeling door een expertpanel te laten toetsen. Dit verhoogt de kans dat dierenartsen mishandeling herkennen, oppakken en tot een rechtszaak kunnen brengen. Daarnaast zal aan het centrum gekoppeld onderzoek naar mishandeling en mishandelaars optreden tegen en preventie van mishandeling verbeteren. De samenwerking tussen het Nederlands Forensisch Instituut en de Faculteit Diergeneeskunde, Universiteit Utrecht is hierbij zeer waardevol. In november 2017 wordt het LED officieel geopend.

Herplaatsingsbevordering - Dutch Cell Dogs

De KHB is al enige jaren ondersteuner van stichting Dutch Cell Dogs. Dutch Cell Dogs helpt herplaatsingshonden in asielen door ze (soms voor het eerst!) op te voeden. Een opgevoede hond maakt namelijk niet alleen meer kans op een nieuw thuis. De kans dat hij daar mag blijven en een leuk leven kan hebben, is ook groter.

In 2017 zijn 108 honden (her)opgevoed en vonden 92 honden daarvan een nieuw thuis.

Opvang (Oude Kwispelaar)

Voor een kwetsbare categorie herplaatsingshonden, namelijk die van tien plus, spant de KHB zich niet alleen in middels herplaatsingsbevordering. Voor deze honden realiseert zij ook opvang. Zij doet dit inmiddels ruim vijftien jaar en sinds 2011 in samenwerking met Dierentehuis 's-Hertogenbosch. Helaas zijn er sinds lange tijd bestuurlijke strubbelingen bij het Dierentehuis. Hoewel de kwaliteit van zorg aan de oudere honden hieronder niet lijdt, vindt het bestuur van de KHB de ontstane situatie bij het Dierentehuis zeer zorgelijk.

Nieuw in 2017: 28 honden: Buffy, Laika, Rocky, Charlie, Chaplin, Zorra, Lars, Dena, Buddy, Pancho, Sammy, Billy, Boogy, Mitch, Bink, Meisje, Harry, Gizmo, Paco, Nonja, Lucky, Jack, Chica, Niels, Nino, Davy, Joe en Binky.

Geplaatst in 2017: 37 honden: Nikki, Ringo, Henkie, Rakker, Mini, Snoopie, Dollar, Trix, Wallie, Bikkel, Buffy, Laika, Rocky, Charlie, Chaplin, Zorra, Lars, Dena, Buddy, Pancho, Sammy, Billy, Boogy, Mitch, Bink, Meisje, Harry, Gizmo, Paco, Nonja, Lucky, Jack, Chica, Niels, Nino, Davy, en Binky. Helaas overleden in 2017 in opvang: 2 honden, Lady en Tjico.

FINANCIËN

Algemeen & ANBI

De opstelling van de jaarcijfers is conform de Richtlijn Verslaggeving Fondsenwervende instellingen, hetgeen een van de vereisten is voor het CBF keurmerk van het Centraal Bureau Fondsenwerving. Het eigen vermogen wordt conform de richtlijnen verdeeld in fondsen en reserves. Als fonds wordt bestempeld dat deel van het vermogen waaraan door derden (schenkers) een specifieke bestemming is gegeven. Aan (bestemmings)reserves is door het bestuur een bestemming toegewezen. Het overig vermogen kan worden aangemerkt als continuïteitsreserve. Meer informatie over de fondsen en reserves is te vinden in de jaarrekening in het onderdeel 'Toelichting op de balans': Passiva - onderdeel 6 'Reserves en fondsen'.

ANBI

De Belastingdienst heeft op 27 december 2007 de KHB aangemerkt als 'Algemeen Nut Beogende Instelling' met ingang van 1 januari 2008. Met deze status hoeft de KHB geen erf- en schenkbelasting af te dragen over erfenissen en schenkingen die de organisatie ontvangt in het kader van het algemene belang. Daarnaast zijn uitkeringen die de KHB verricht in het kader van de doelstellingen vrijgesteld voor het recht van schenking. Tot slot kan een donateur giften van de inkomsten- of vennootschapsbelasting aftrekken binnen de daarvoor geldende regels. Recentelijk zijn vanuit de overheid de regels aangescherpt voor het verkrijgen van de ANBI-status. De KHB voldoet aan deze aangescherpte regels.

Besteding aan doelstelling

In 2017 heeft de KHB een percentage van 282% besteed aan de doelstelling gerelateerd aan het totaal aan baten uit eigen fondsenwerving en acties van derden (€570.213,- totaal besteed aan de doelstelling/€201.868,- totaal baten uit eigen fondsenwerving en acties van derden). In 2016 is dit percentage 171% (€508.576,- /€297.125,-) geweest.

Kosten en baten eigen fondsenwerving

De kosten van eigen fondsenwerving (€9.271,-) bedragen 5% van de baten uit eigen fondsenwerving (€201.868,-). Met betrekking tot de verhouding tussen kosten en opbrengsten van fondsenwerving probeert de KHB ruim onder de CBF-norm van 25% te blijven. Kosten die voor fondsenwerving gemaakt zijn, betreffen fondsenwerving algemeen (bijvoorbeeld opname advertentie in Goede Doelengids) en de afdrachten voor bijvoorbeeld personeelskosten die betrekking hebben op fondsenwerving.

Kosten van beheer en administratie

De kosten voor beheer en administratie worden afzonderlijk gepresenteerd. De totale kosten voor beheer en administratie van €113.977,- zijn opgebouwd uit €19.885,- accountantskosten en kosten jaarrekening, €77.306,- personeelskosten, €2.909,- huisvestingskosten, €11.424,- algemene kosten, €1.385 afhandelingskosten IDG en €1.068,- voor afschrijving en rente.

Op 2 mei 2011 heeft het bestuur van de KHB bepaald, dat de kosten voor beheer en administratie maximaal een derde (33%) mogen zijn van de lasten besteed aan de doelstelling. Deze norm is in 2017 met 20% (113.977/570.213) opnieuw gehandhaafd. Onder de kosten voor beheer en administratie vallen de volgende kosten:

- Personeelskosten die niet direct ten laste vallen aan een van de activiteiten, maar bijvoorbeeld te maken hebben met ledenadministratie.
- Accountantskosten/kosten jaarrekening
- Huisvestingskosten
- Kantoor- en algemene kosten
- Afschrijving- en rente

Beleggingsbeleid

De KHB heeft een beleggingsstatuut opgesteld waarin zij haar beleggingsbeleid vastlegt. Het beleggingsbeleid van de KHB richt zich op het stabiel houden van het vermogen om zo exploitatie mogelijk te maken en in de toekomst mogelijk te houden. Beleggingen vinden plaats als er sprake is van een beleggingshorizon van minimaal één jaar. Het beleggen in aandelen geschiedt uitsluitend in aandelen van goed geleide ondernemingen met een stabiele winstontwikkeling en een sterke financiële positie. Het beleggen in obligaties vindt in principe uitsluitend plaats in debiteuren met ten minste een A-rating van Standard & Poors of Moodys. Sinds 2012 is het beheer van de beleggingen uitbesteed aan ABN-AMRO (Triodos) Mees Pierson. De KHB wil daarmee verzekerd zijn van een duurzame en maatschappij en diervriendelijke beleggingsportefeuille en heeft daartoe ook aanvullende instructies met betrekking tot de portefeuille afgegeven.

Toelichting jaarrekening

Toerekening exploitatiesaldo

Op de bestemmingsreserves zijn de kosten in mindering gebracht die besteed zijn aan de respectievelijke doelstellingen. Om de reserves weer op het oude peil te krijgen hebben vanuit het exploitatiesaldo toevoegingen plaats gevonden.

Verschillenanalyse rekening versus begroting

Tegenover een begroot bedrag aan baten eigen fondsenwerving van €105.000 is dit bedrag in werkelijkheid €201.868. Het verschil wordt met name veroorzaakt door ontvangst van niet-begrote nalatenschappen van €125.566. De bestedingen aan de doelstellingen is €85.000 lager dan begroot, vanwege het langzamer opstarten van het wijkgerichte (D.O.G.)-project en het niet doorgang vinden van activiteiten op dierforensisch gebied. Tot slot zijn de wervingskosten €10.000 lager dan begroot, omdat de start van het fondsenwervend traject niet in 2017 gerealiseerd kon worden.

EVALUATIE 2017

In het bestuursverslag over de jaarrekening 2016 zijn de doelstellingen voor het jaar 2017 opgenomen. Deze doelstellingen zijn tevens gepubliceerd in het nieuwsmagazine van mei 2017. Doelstellingen en de daarop behaalde resultaten worden hieronder weergegeven.

Activiteitsniveau

- Dutch Cell Dogs ondersteund met een geldelijke bijdrage van per kwartaal 15.000 euro ter uitvoering van trainingen van minimaal 12 asielhonden per kwartaal in 2017, steun aan Dutch Cell Dogs geëvalueerd in samenhang met het wijkgerichte (D.O.G.)-project voor september 2017 en besluit mbt toekomstige steun genomen.

Ondersteuning Dutch Cell Dogs gerealiseerd met bovengenoemde geldelijke bijdrage. In 2017 zijn 108 honden (her)opgevoed en vonden 92 honden daarvan een nieuw thuis. De samenwerking is met één jaar verlengd.

- Opvang en herplaatsing van oudere honden: opvang en herplaatsing van minimaal 40 honden gerealiseerd.

In 2017 zijn 28 honden opgevangen en 37 herplaatst. Dit doel is daarmee niet gehaald in 2017. Bestuurlijke onrust bij het Dierentehuis 's-Hertogenbosch is hieraan debet.

- Voor EDU-project pilot opgezet en geëvalueerd voor december 2017.

Een educatieve tool voor (V)MBO-jongeren is ontwikkeld door het Ontwikkelcentrum. Lancering wordt voorbereid voor 2018.

- Voor het wijkgerichte (D.O.G.)-project pilot opgezet en geëvalueerd voor december 2017.

Zomer 2017 is in Deventer een 'D.O.G'-pilot project opgezet en geëvalueerd met goede uitkomsten en leerpunten in de herfst van 2017.

- Minimaal één activiteit uitgevoerd onder het Kennisfonds, zoals een seminar achtige activiteit en/of lancering van educatieve strip/film; voor eind 2017.

In 2017 is een serie educatieve filmpjes vormgegeven als 'TOD's - Ten Minutes on Dogs'.

- Rijksuniversiteit Groningen (RUG) ondersteund met een subsidie voor de realisatie van het promotieonderzoek mbt 'impulsaanschaf' in 2016.

De subsidie is in 2017 verleend, het onderzoek wordt naar verwachting afgerond in 2018; aan publicatie van de eerste artikelen is gewerkt. Tot groot verdriet van bestuur en medewerkers van de KHB is eind 2017 Lonneke Vink weggevallen die als promovendus drie jaar lang zich buitengewoon heeft ingespannen voor het onderzoekstraject aan de RUG. Haar wensen volgend, zal begin 2018 gesproken worden over en toegewerkt naar een succesvolle afronding van het promotietraject.

- Review artikel 'hechting bij honden' door Universiteit Utrecht (UU) aangeleverd in 2017.

De KHB heeft in 2017 het hechtingsartikel van de UU ontvangen en is in afwachting van publicatie in een wetenschappelijk tijdschrift zodat het met haar leden en overige belanghebbenden gedeeld kan worden. In april 2018 wordt het artikel gepubliceerd en voor het Nieuwsmagazine van mei 2018 wordt een samenvatting van het onderzoek voorbereid.

Organisatieniveau

- Minimaal zes bestuursvergaderingen/jaar, ALV georganiseerd in juni.

Het bestuur van de KHB is in 2017 zesmaal bijeengewees en de ALV vond plaats op 28 juni 2017.

- Zeven geïnstalleerde bestuursleden na de ALV in juni.

Na de ALV van juni 2017 heeft de KHB zeven geïnstalleerde bestuursleden.

- Jaarlijkse toetsing CBF-keurmerk is positief.

Ook in 2017 is de KHB drager van het CBF-Keur gebleven.

Financieel/fondsenwervend niveau

- Fondsenwervingsplan door Van Dooren geformuleerd voor juni 2017.

De eerste versie van het fondsenwervingsplan is door Van Dooren in november 2017 aangeleverd en verder werk vindt plaats in het voorjaar van 2018.

STRATEGIE 2018

De KHB is een kleine dierenwelzijnsorganisatie. De KHB wil als mediator tussen hond, hondenbezitter en diens omgeving, het welzijn van de hond vergroten en het leven van de hond, diens eigenaar en zijn omgeving rijker maken.

De KHB doet dit door als deskundige, onafhankelijke en toonaangevende organisatie zich te richten op twee maatschappelijke optimaliseringpunten:

1. De te verbeteren houding, kennis en vaardigheden bij het publiek (hondenbezitters, burgers, professie) wat honden betreft, om problemen te voorkomen en verantwoord hondenbezit te stimuleren.
2. De te verbeteren afstemming van de hondenpopulatie in Nederland op de mogelijkheden en ruimte die de samenleving te bieden heeft, om welzijn te vergroten.

Het jaar 2018 is het laatste jaar van het meerjarenbeleidsplan 2016-2018.

Doelstellingen KHB 2018

Het bestuur en de directeur van de KHB hebben zich voor 2018 de onderstaande doelen gesteld.

Activiteitsniveau

- Dutch Cell Dogs ondersteund met een geldelijke bijdrage van per kwartaal 15.000 euro ter uitvoering van trainingen van minimaal 12 asielhonden per kwartaal in 2018.
- Opvang en herplaatsing van oudere honden: opvang en herplaatsing van minimaal 40 honden gerealiseerd over het jaar 2018.
- EDU gelanceerd op minimaal 50 scholen voor zomer 2018.
- Tweede wijkgerichte project pilot opgezet in de zomer van 2018.
- Seminar (workshop) 'van weerstand naar meestand' vormgegeven met minimaal 25 deelnemers voor oktober 2018.
- RUG ondersteund met een subsidie voor de realisatie van het promotieonderzoek m.b.t. 'impulsaanschaf' voor het laatste jaar.

Organisatieniveau

- Minimaal zes bestuursvergaderingen/jaar, ALV georganiseerd in juni.
- Zeven geïnstalleerde bestuursleden na de ALV in juni.
- Jaarlijkse toetsing CBF-keurmerk positief.

Financieel/fondsenwervend niveau

- Fondsenwervende toekomststrategie bepaald op beleidsdag voorjaar 2018.

BEGROTING STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2018

Baten:

- Baten van particulieren	72.000
- Baten van verbonden organisaties zonder winststreven	0
- Saldo financiële baten en lasten	285.000

	357.000

Lasten:

Besteed aan doelstellingen

- Hulp en Zorg (incl. seniorenopvang)	214.500
- Politieke en Juridische Zaken	69.500
- Bevordering Verantwoord Hondenbezit	346.500
- DVM/Inspectiedienst	30.000

	660.500

- Wervingskosten	10.000
- Kosten van beleggingen	55.000
- Kosten beheer & administratie	119.500

Resultaat	-488.000
	=====

Resultaatbestemming

Toevoeging/Onttrekking aan:

- Continuïteitsreserve	-203.000
- Reserve seniorenopvang	-85.000
- Reserve Dutch Cell Dogs	-15.000
- Reserve wetenschappelijk onderzoek	-40.000
- Reserve EDU	-20.000
- Reserve wijkgericht project (D.O.G.)	-20.000
- Reserve kennisfonds	-15.000
- Reserve activa bedrijfsvoering	-2.000
- Bestemmingsreserve DT 's Hertogenbosch	-10.000
- Reserve bedoeld als bron van inkomsten	-
- Fonds Kwik t.b.v. zwerfhonden	-78.000

	-488.000
	=====

De kosten van eigen fondsenwerving bedragen 14% van de baten uit eigen fondsenwerving.

**JAARREKENING
KONINKLIJKE HONDENBESCHERMING**

JAARREKENING
BALANS PER 31 DECEMBER 2017
(na toerekening exploitatiesaldo)

ACTIVA		31-12-2017	31-12-2016
<i>Materiële vaste activa</i>	1		
Bedrijfsmiddelen		63.331	65.847
<i>Financiële vaste activa</i>			
Leningen u/g in het kader van de doelstelling	2	179.204	181.019
<i>Beleggingen</i>	3		
Obligaties		3.432.099	2.398.871
Aandelen		2.864.469	3.196.731
Fondsen/Alternatieve Beleggingen		771.967	783.386
		-----	-----
		7.068.535	6.378.988
<i>Vorderingen</i>			
Lopende rente obligaties		47.384	38.787
Lopende rente spaarrekeningen		-	4.762
Overige vorderingen en overlopende activa	4	164.122	224.999
		-----	-----
		211.506	268.5448
<i>Liquide middelen</i>	5	1.044.063	1.953.724
		-----	-----
TOTAAL		8.566.639	8.848.126
		=====	=====

PASSIVA		31-12-2017	31-12-2016
<i>Reserves en fondsen</i>			
Continuïteitsreserve	6	705.000	705.000
Bestemmingsreserve	6	7.439.474	7.7196.927
Fondsen	6	278.841	356.709
		-----	-----
		8.423.315	8.778.636
<i>Schulden</i>			
Op korte termijn			
Belastingen en premies			
sociale verzekeringen	7	14.923	16.114
Overige schulden en overlopende passiva	8	128.401	53.376
		-----	-----
		143.324	69.490
		-----	-----
TOTAAL		8.566.639	8.848.126
		=====	=====

STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2017

		2017	2017	2016
		Werkelijk	Begroot	Werkelijk
Baten:				
- Baten van particulieren	9	201.868	105.000	297.125
- Baten subsidies van overheden	10	-	-	5.355
		-----	-----	-----
		201.868	105.000	302.480
- Baten als tegenprestatie voor de levering van diensten	11	40	-	2.320
		-----	-----	-----
Som van de baten		201.908	105.000	304.800
Lasten:				
Besteed aan doelstellingen				
- Hulp en Zorg (incl. senioren-Opvang)	12	208.346	202.100	191.899
- Politieke en Juridische Zaken	13	49.518	94.400	87.691
- Bevordering Verantwoord Hondenbezit	14	257.793	281.700	228.986
- DVM/Inspectie	15	54.556	77.500	-
		-----	-----	-----
		570.213	655.700	508.576
- Wervingskosten	16	9.271	19.800	8.672
- Kosten beheer & administratie	17	113.977	120.200	115.865
		-----	-----	-----
Som van de lasten		693.461	795.700	633.113
		-----	-----	-----
Saldo voor financiële baten en lasten		-491.553	-690.700	-328.313
Saldo financiële baten en lasten	18	228.117	415.200	328.435
		-----	-----	-----
Saldo van baten en lasten		-263.436	- 275.500	122
		=====	=====	=====

	2017	2017	2016
	Werkelijk	Begroot	Werkelijk
Bestemming saldo van baten en lasten:			
Toevoeging/Onttrekking aan:			
- Continuïteitsreserve	-	-	-125.000
- Reserve seniorenopvang	-	-76.500	-
- Reserve activa bedrijfsvoering	-2.516	-1.000	-2.634
- Reserve Dierentehuis 's-Hertogenbosch	-	-10.000	-
- Reserve Dutch Cell Dogs	-30.000	-15.000	-
- Reserve Wetenschappelijk Onderzoek	-40.000	-40.000	-40.000
- Reserve EDU	-28.435	-20.000	-951
- Reserve WEK	-3.120	-20.000	-
- Reserve Kennisfonds	-25.000	-15.000	-15.000
- Reserve bedoeld als bron van inkomsten	-56.937	-	258.528
- Reserve vruchtgebruik	440	-	-
- Fonds Kwik t.b.v. zwerfhonden	-77.868	-78.000	-74.821
	-----	-----	-----
	-263.436	-275.500	122
	=====	=====	=====

KASSTROOMOVERZICHT

Kasstroomoverzicht (indirecte methode)

	2017	2016
<u>Kasstroom uit operationele activiteiten</u>		
Exploitatiesaldo (exclusief rentebaten en dividend)	-401.882	-193.177
Aanpassing voor:		
- Ongerealiseerd koersresultaat	191.851	60.642
- Afschrijvingen	2.516	2.634
- Kwijtschelding lening Dierentehuis 's-Hertogenbosch	-	-
	-----	-----
Totaal aanpassingen	194.367	63.276
Veranderingen in vlottende middelen:		
- Vorderingen	-34.843	211.585
- Kortlopende schulden (excl. schulden aan kredietinstellingen)	73.834	-29.088
	-----	-----
Totaal kasstroom uit bedrijfsoperaties	38.991	182.497
- Ontvangen rente	69.658	82.165
- Ontvangen dividend	68.788	111.134
	-----	-----
	138.446	193.299
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten	-30.078	245.895
<u>Kasstroom uit investeringsactiviteiten</u>		
Investerings materiële vaste activa	-	-
Aflossing lening	1.815	1.815
Aankoop beleggingen	-1.950.739	-1.792.827
Verkoop beleggingen	1.069.341	1.597.910
	-----	-----
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten	-879.583	-193.102
Mutatie Liquide Middelen	-909.661	52.793
		=====

Liquide Middelen

	31-12-2016	31-12-2017	Mutatie 2017	Mutatie 2016
Rekening-courant	175.517	59.038	-116.479	38.571
Spaarrekeningen	1.777.689	985.008	-792.681	13.729
Kasgeld	518	17	-501	493
	-----	-----	-----	-----
Totaal mutatie liquide middelen	1.953.724	1.044.063	-909.661	52.793
	=====	=====	=====	=====

Toelichting op de vorderingen: deze worden met name bepaald door veranderingen in toezeggingen/ontvangen nalatenschappen.

TOELICHTING BEHORENDE TOT DE JAARREKENING 2017

Algemeen

Verslaggevingsperiode

De jaarrekening is opgesteld over het kalenderjaar 2017.

Toegepaste standaarden

De jaarrekening is ingericht volgens de Richtlijn Verslaggeving Fondsenwervende Instellingen van de Raad voor de Jaarverslaggeving RJ 650.

Stelselwijziging

In oktober 2016 is door de Raad voor de Jaarverslaggeving RJ Uiting 2016-13 uitgebracht met als gevolg dat Richtlijn 650 voor Fondsenwervende organisaties is aangepast. Deze Richtlijn moet voor boekjaren die aanvangen op of na 1 januari 2017 worden toegepast. Door de introductie van deze Richtlijn is voornamelijk de presentatie van de baten aangepast en zijn de vergelijkende cijfers geherrubriceerd om vergelijking mogelijk te maken. Door de introductie van deze Richtlijn is voornamelijk de presentatie van de baten aangepast. Als gevolg van de toepassing van deze Richtlijn is de waardering van vruchtgebruiken uit nalatenschappen aangepast. Onder de oude Richtlijn was de waardering nihil. Per 1 januari 2017 is de waarde van het bloot eigendom ad € 13.122 toegevoegd aan de vorderingen en overlopende activa alsmede aan de Reserve bedoeld als bron van inkomsten.

Kapitalen in blote eigendom

De uit nalatenschappen verworven kapitalen waarop derden een vruchtgebruik hebben, worden in de jaarrekening verwerkt. De waarderingsmethodiek is gestoeld op de berekening die de belastingdienst hanteert voor de berekening van erf en schenkbelasting.

De vorderingen uit hoofde van deze waardering zijn opgenomen op de balans. De baten worden via de staat van baten en lasten verwerkt, waarna de baten tot het moment van vrijval in een bestemmingsreserve zijn opgenomen

Continuïteit

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Realisaties 2016 en 2017

Voor een toelichting op de belangrijkste verschillen tussen de realisatie 2017 en de realisatie van 2016 wordt verwezen naar de toelichting op de balans, baten en lasten en het jaarverslag.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling

Genoemde bedragen luiden in euro's, tenzij anders vermeld.

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen ervan naar de onderneming zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Baten worden in de staat van baten en lasten opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Indien een transactie ertoe leidt dat nagenoeg alle of alle toekomstige economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot een actief of verplichting aan een derde zijn overgedragen, wordt het actief of de verplichting niet langer in de balans opgenomen. Verder worden activa en verplichtingen niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en/of betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

De opbrengsten en kosten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben. Opbrengsten worden verantwoord indien alle belangrijke risico's met betrekking tot de transactie zijn overgedragen aan de gebruiker van de dienst.

De jaarrekening wordt gepresenteerd in euro's, de functionele valuta van de organisatie.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten omvatten investeringen in aandelen en obligaties, handels- en overige vorderingen, geldmiddelen, leningen en overige financieringsverplichtingen, handelsschulden en overige te betalen posten. Financiële instrumenten worden bij de eerste opname verwerkt tegen reële waarde. Indien instrumenten niet zijn gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening, maken eventuele direct toerekenbare transactiekosten deel uit van de eerste waardering.

Langlopende, kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen

Langlopende, kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen kostprijs op basis van de effectieve rente methode. De aflossingsverplichtingen voor het komend jaar van de langlopende schulden worden opgenomen onder kortlopende schulden.

Materiële vaste activa

De gebouwen, automatisering en inventaris en installaties worden gewaardeerd tegen hun kostprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen.

De afschrijvingen worden berekend als een percentage over de aanschafprijs volgens de lineaire methode op basis van de economische levensduur. Op bedrijfsterreinen en op materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa wordt niet afgeschreven.

De volgende afschrijvingspercentages worden hierbij gehanteerd:

- Automatisering :20%
- Inventaris en Installaties :20%

In verband met de overwaarde is besloten met ingang van het boekjaar 1999 niet meer op het kantoorgebouw af te schrijven.

Financiële vaste activa

De leningen u/g worden opgenomen tegen geamortiseerde kostprijs, voor zover noodzakelijk onder aftrek van een voorziening voor het risico van oninbaarheid.

Beleggingen

De effecten worden gewaardeerd op de beurskoers per balansdatum. De gerealiseerde en ongerealiseerde koersverschillen worden in de staat van baten en lasten verantwoord onder "resultaat beleggingen".

Vorderingen en overlopende activa

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs zo nodig, onder aftrek van een voorziening voor oninbaarheid.

Voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de inbaarheid van de vorderingen.

Liquide middelen

De liquide middelen staan, voor zover niet anders vermeld, ter vrije beschikking van de vereniging.

Reserves en fondsen

- De continuïteitsreserve dient ter dekking van de korte termijn risico's
- De bestemmingsreserve is een deel van het vermogen waar het bestuur een bestemming aan heeft gegeven
- Fondsen vormen een deel van het vermogen waar de verstrekker een bestemming aan heeft gegeven.

Kortlopende schulden

De waardering van kortlopende schulden is toegelicht onder het onderdeel “Financiële Instrumenten” hierboven.

Nederlandse pensioenregelingen

Uitgangspunt is dat de in de verslagperiode te verwerken pensioenlast gelijk is aan de over die periode aan het pensioenfonds verschuldigde pensioenpremies. Voor zover de verschuldigde premies op balansdatum nog niet zijn voldaan, wordt hiervoor een verplichting opgenomen. Als de op balansdatum reeds betaalde premies de verschuldigde premies overtreffen, wordt een overlopende actiefpost opgenomen voor zover sprake zal zijn van terugbetaling door het fonds of van verrekening met in de toekomst verschuldigde premies. Verder wordt op balansdatum een voorziening opgenomen voor bestaande additionele verplichtingen ten opzichte van het fonds en de werknemers, indien het waarschijnlijk is dat voor de afwikkeling van die verplichtingen een uitstroom van middelen zal plaatsvinden en de omvang van de verplichtingen betrouwbaar kan worden geschat. Het al dan niet bestaan van additionele verplichtingen wordt beoordeeld aan de hand van de uitvoeringsovereenkomst met het fonds, de pensioenovereenkomst met de werknemers en andere (expliciete of impliciete) toezeggingen aan de werknemers. De voorziening wordt gewaardeerd tegen de beste schatting van de contante waarde van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen op balansdatum af te wikkelen. Voor een op balansdatum bestaand overschot bij het pensioenfonds wordt een vordering opgenomen als de onderneming de beschikkingsmacht heeft over dit overschot, het waarschijnlijk is dat het overschot naar de onderneming zal toevloeien en de vordering betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Grondslagen voor de bepaling van het resultaat

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en alle hiermee verbonden, aan het verslagjaar toe te rekenen kosten. De kosten worden bepaald met inachtneming van de hiervoor vermelde waarderinggrondslagen. Winsten worden verantwoord in het jaar waarin de omzet is gerealiseerd. Verliezen worden in aanmerking genomen in het jaar waarin deze voorzienbaar zijn. De overige baten en lasten worden toegerekend aan de verslagperiode waarop deze betrekking hebben.

Baten

Contributies worden als baten toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Giften en donaties worden verantwoord in het jaar waarin deze zijn ontvangen.

De baten uit nalatenschappen worden verantwoord in het jaar waarin de omvang ervan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Financiële baten en lasten

De financiële baten en lasten betreffen van derden ontvangen (te ontvangen) en aan derden betaalde (te betalen) interest.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld conform de indirecte methode.

Lastenverdeling

	Doelstelling			Wervingskosten	Beheer en admini- stratie	Totaal 2017	Begroot 2017	Totaal 2016
	A	B	C					
Subsidies en bijdragen	79.461	13.542	74.496	-	-	167.499	159.000	153.565
Uitbesteed werk	-	-	-	-	19.885	19.885	22.500	20.768
Publiciteit en communicatie	60.000	2.630	73.821	-	-	136.451	198.828	159.463
Personeelskosten 19	57.592	28.212	91.510	7.731	77.306	262.351	295.182	255.510
Afhandeling I.D.G.	-	-	-	-	1.385	1.385	-	8.373
Huisvestingskosten	2.133	970	3.393	291	2.909	9.696	11.000	10.382
Kantoor- en Algemene kosten 20	8.377	3.808	13.327	1.142	11.424	38.078	28.555	21.425
Afschrijving en bankkosten ²¹	783	356	1.246	107	1.068	3.560	3.128	3.627
	<u>208.346</u>	<u>49.518</u>	<u>257.793</u>	<u>9.271</u>	<u>113.977</u>	<u>638.905</u>	<u>718.190</u>	<u>633.113</u>
	=====	=====	=====	=====	=====	=====	=====	=====

A = Hulp en Zorg

B = Politieke en Juridische Zaken

C = Bevordering Verantwoord Hondenbezit

Gemiddeld aantal personeelsleden in 2017: 3,75fte (2016: 3,64).

Lastenverdeling

De lasten genoemd onder subsidies en bijdragen, afdrachten, publiciteit en communicatie en uitbesteed werk zijn direct toegerekend aan de posten doelstellingen, beheer en administratie, waarvoor zij gemaakt zijn.

De overige kosten zijn percentagegewijs over de diverse posten verdeeld, waarbij de volgende verdeelsleutel is gehanteerd:

	2017	2016
Hulp en Zorg	22%	16%
Politieke en Juridische Zaken	10%	16%
Bevordering Verantwoord Hondenbezit	35%	35%
Eigen Fondsenwerving	3%	3%
Beheer en Administratie	30%	30%

TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2017

ACTIVA

1. Materiële vaste activa

De materiële vaste activa zijn bestemd voor de bedrijfsvoering. De mutaties in de materiële vaste activa worden als volgt weergegeven:

	<i>Gebouw</i>	<i>Automatisering</i>	<i>Inventaris en installaties</i>	<i>Totaal</i>
<u>1 januari 2017</u>				
Aanschafwaarde	136.134	88.565	22.910	247.609
Cumulatieve afschrijvingen	-77.143	-86.735	-17.884	-181.762
	-----	-----	-----	-----
Boekwaarde	58.991	1.830	5.026	65.847
	=====	=====	=====	=====
 <u>Mutaties in 2017</u>				
Investerings	-	-	-	-
Afschrijvingen	-	-823	-1.693	-2.516
	-----	-----	-----	-----
	-	-823	-1.693	-2.516
	=====	=====	=====	=====
 <u>31 december 2017</u>				
Aanschafwaarde	136.134	88.565	22.910	247.609
Cumulatieve afschrijvingen	-77.143	-87.558	-19.577	-184.278
	-----	-----	-----	-----
Boekwaarde	58.991	1.007	3.333	63.331
	=====	=====	=====	=====

De WOZ-waarde van het kantoorgebouw aan de Statenlaan is voor het belastingjaar 2017 vastgesteld op € 450.000.

2. Leningen u/g

	31-12-2017	31-12-2016
<u>Lening Elkie Stichting</u>		
Saldo per 1 januari	12.404	14.219
Aflossing	-1.815	-1.815
	-----	-----
Stand per 31 december	10.589	12.404
	-----	-----
 <u>Lening Stichting Dierentehuis 's-Hertogenbosch</u>		
Saldo per 1 januari	168.615	168.615
Kwijtschelding	-	-
	-----	-----
Saldo per 31 december	168.615	168.615
	-----	-----
Totaal	179.204	181.019
	=====	=====

In 1999 is aan de Elkie Stichting een lening ter beschikking gesteld van €72.604 voor nieuwbouw. Daarvan is €36.302 verstrekt als renteloze lening welke gedurende tien jaar is kwijtgescholden. €36.302 is verstrekt als rentedragende lening, waarover 3% rente verschuldigd is voor de duur van tien jaar vast. In 2012 is de rente opnieuw vastgesteld op 3%. De lening dient te worden afgelost in twintig jaarlijkse termijnen van €1.815. De aflossing is gestart in 2002. Bij niet nakoming van de rente- en aflossingsverplichtingen door de Elkie Stichting zal het Centrum voor Attitude en Begeleiding (C.V.A.B.) in de plaats treden. Tot zekerheid van de voormelde verplichtingen kan er een tweede hypothecaire inschrijving op een registergoed te Tholen worden verkregen, kadastraal bekend Gemeente Tholen, Sectie L, nummer 90, groot 8920m².

In december 2005 is aan de Stichting Dierentehuis 's-Hertogenbosch volgens een intentieverklaring van september 2000 een renteloze hypothecaire lening verstrekt van € 308.615 als bijdrage in het tekort van de bouwkosten van de nieuwbouw. De lening wordt sinds 2002 in maximaal dertig jaarlijkse termijnen kwijtgescholden, mits aan de voorwaarden van de lening-overeenkomst blijvend wordt voldaan. De jaarlijkse kwijtschelding aan het Dierentehuis 's-Hertogenbosch ad €10.000 is over 2017 niet verleend vanwege bestuurlijke onrust bij het Dierentehuis.

3. Beleggingen

	<i>Obligaties</i>	<i>Aandelen</i>	<i>Altern.Bel.</i>	<i>Totaal '17</i>	<i>Totaal '16</i>
Beurswaarde 1 januari 2017	2.398.871	3.196.731	783.386	6.378.988	6.244.712
<u>Mutaties</u>					
Aankopen	1.275.497	675.242	-	1.950.739	1.792.827
Lossingen/verkopen	-180.000	-1.227.683	-	-1.407.683	-1.849.692
Gerealiseerd koersresultaat	-2.376	340.718	-	338.342	251.783
Ongerealiseerd koersresultaat	-59.893	-120.539	-11.419	-191.851	-60.642
	-----	-----	-----	-----	-----
Beurswaarde 31 december 2017	3.432.099	2.864.469	771.967	7.068.535	6.378.988
	=====	=====	=====	=====	=====

Meerjarenoverzicht beleggingen

Balanswaarde 31 december	<i>Obligaties</i>	<i>Aandelen</i>	<i>Fondsen Altern. Belegg.</i>	<i>Totaal</i>
2017	3.432.099	2.864.469	771.967	7.068.535
2016	2.398.871	3.196.731	783.386	6.378.988
2015	2.423.198	2.990.549	-	6.244.713
2014	2.131.975	3.327.762	-	6.513.512
2013	2.013.126	3.613.218	117.153	5.743.497
2012	2.496.840	2.941.265	111.334	5.549.439
2011	4.197.462	954.697	963.181	6.115.340
2010	3.349.521	934.351	975.727	5.259.599
2009	3.095.964	898.579	885.107	4.879.650
2008	3.070.326	1.020.340	731.282	4.821.948

Nettoresultaat beleggingen

2017	228.677
2016	328.435
2015	473.706
2014	531.975
2013	590.152
2012	476.264
2011	-9.719
2010	348.861
2009	699.598
2008	-1.506.236

Vorderingen

31-12-2017

31-12-2016

4. Overige vorderingen en overlopende activa

Te ontvangen legaten/erfenissen	157.682	209.283
Te ontvangen baten vruchtgebruik	440	-
Te vorderen dividendbelasting	894	895
Te ontvangen rente	486	307
Terug te ontvangen personeelskosten	50	-
Te ontvangen afstandsvergoeding seniorhond	250	-
Te ontvangen stichting Manders-Brada	-	5.000
Te ontvangen Eneco (eindafrekening 2016)	-	115
Te veel betaald netto salaris	-	60
Vooruitbetaalde posten	4.027	9.046
Borg KPN	293	293
	-----	-----
	164.122	224.999
	=====	=====

5. Liquide middelen

ABN-AMRO Bank rekening courant	55.334	141.866
ABN-AMRO Bank private banking spaarrekening	327.181	253.552
ABN-AMRO Vermogensspaarrekening	13	-
ABN-AMRO Vermogensbeheerrekening	655.634	1.521.963
ING Bank	3.704	33.651
Internetsparen	2.180	2.174
Kas	17	518
	-----	-----
	1.044.063	1.953.724
	=====	=====

PASSIVA

	31-12-2017	31-12-2016
6. Reserves & fondsen		
<i>Reserves</i>		
Continuïteitsreserve	705.000	705.000
Reserve seniorenopvang	500.000	500.000
Reserve Dierentehuis 's-Hertogenbosch	168.615	168.615
Reserve Dutch Cell Dogs	30.000	60.000
Reserve Wetenschappelijk onderzoek	40.000	80.000
Reserve activa bedrijfsvoering	63.331	65.847
Reserve EDU	150.614	179.049
Reserve wijkgericht project/D.O.G	221.880	225.000
Reserve Kennisfonds	95.000	120.000
Reserve bedoeld als bron van inkomsten	6.169.594	6.318.416
Reserve Vruchtgebruik	440	-
Fonds Kwik t.b.v. zwerfhonden	278.841	356.709
	-----	-----
	8.423.315	8.778.636
	=====	=====

Het verloop van de diverse posten is onder onderstaande tekstuele uitleg in een tabel weergegeven.

Fonds Kwik

Fonds Kwik is in 2008 gevormd uit de nalatenschap van mevrouw Kwik. Zij heeft als bestemming gegeven 'zwerfhonden'. Uit dit fonds wordt geput voor activiteiten van de KHB die betrekking hebben op zwerfdieren. Dit zijn:

- Activiteit opvang oudere honden voor het percentage dat dit zwerfdieren betreft. In 2013 is berekend dat in de opvang in Den Bosch zijn t/m april 2013 opgevangen 37 zwerfhonden, 40 afstandshonden en 21 verwaarlozing/ mishandeling/ uithuiszettingshonden. Dit maakt het percentage zwerfhonden: 50% dat sinds 2013 wordt aangehouden.
- Activiteiten met betrekking tot asielen/asielieren. In 2013 is berekend, oa. middels het tweede afstandsredonderzoek (gegevens van drie grote asielen ingevoerd, totaal 3178 dieren) dat blijkt 51% (1605) zwerf/in beslag en 49% (1573) afstand betreft. Omdat dit percentage min of meer wordt onderbouwd door het rapport 'Staat van het Dier2, WUR, 2011: 60%) wordt sinds 2013 50% als percentage aangehouden.
- Activiteiten tbv buitenlandse honden (altijd zwerfdieren).

Op 7 februari 2011 heeft het bestuur van de KHB een langere termijn besteding van het fonds bepaald, zodat dit fonds de continuïteit van zorg aan zwerfhonden kan waarborgen middels de opvang van oudere honden en de financiële steun aan asielen. Sinds 2014 wordt hieraan de (her)opvoeding t.b.v. betere plaatsingskansen toegevoegd, via de steun aan Dutch Cell Dogs.

Reserve EDU, WEK en kennisfonds

Per januari 2016 zijn, ivm met het meerjarenbeleidsplan 2016 en met een projectie over negen jaar, drie nieuwe reserves gevormd: EDU, WEK, kennisfonds. Uit het kennisfonds is in 2017 met name geput voor de voorbereidingen van een seminar dat hondentrainers handvatten geeft om om te gaan met minder makkelijk bereikbare cursisten. Daarnaast is educatief materiaal, zoals in de vorm van stripjes vormgeven. Ook de TOD-talks, Ten minutes On Dogs, zijn vanuit het kennisfonds vormgeven. EDU en WEK zijn in 2017 ook gestart, waardoor ook op deze reserves is ingeteerd.

Reserve seniorenopvang

Deze reserve van vijf ton is bedoeld om de continuïteit van deze activiteit te waarborgen over een minimale looptijd van vijf jaar. De activiteit is continue en er staan bepaalde verplichtingen tegen mens en/of dier uit, die door de KHB moeten worden nagekomen over een bepaalde tijdsperiode. De reserve maakt het nakomen van de verplichtingen en het continueren van de activiteit mogelijk. Op de reserve worden aan het einde van het jaar de jaarlijkse kosten afgeboekt. Bij batig saldo van de organisatie wordt een rond bedrag toegekend vanuit dit saldo waarbij wordt gestreefd naar het op peil houden van deze reserve zodat

continuïteit van deze activiteiten verzekerd is. Het batig saldo over 2013 t/m 2017 is voldoende gebleken om de reserve op het gewenste peil te houden.

Reserve Dutch Cell Dogs

Eind 2013 wordt de reserve Dutch Cell Dogs ingesteld. De helft van de bijdrage aan dit project komt uit het Fonds Kwik. Eind 2017 is de steun verlengd voor één jaar, daarom is een reserve van €30.000 opgenomen.

Reserve wetenschappelijk onderzoek

Eind 2013 wordt de reserve wetenschappelijk onderzoek ingesteld. Dit ivm de voorverkenning wetenschappelijk onderzoek. In 2014 volgt uit deze verkenning een subsidieverlening voor een promotieonderzoek van vier jaar, waarvoor de reserve vanaf dan gebruikt wordt. Ook in 2017 is op deze reserve ingeteerd en 2018 is het laatste jaar van het onderzoekstraject.

Reserve DT Den Bosch

Deze reserve maakt jaarlijkse kwijtschelding op de renteloze lening van € 308.615 aan Dierentehuis 's-Hertogenbosch mogelijk. De looptijd is gelijk aan de looptijd van de lening. Het besluit tot kwijtschelding (sinds 2002 in maximaal 30 jaarlijkse termijnen) van jaarlijks 10.000 euro wordt genomen op basis van een bezoek en aangeleverde informatie over beleid en uitvoering daarvan bij het betreffende dierenasiel. Het saldo van deze reserve is gelijk aan het saldo van de lening. Over 2014 is gedurende het jaar 2015 en over 2015 is begin 2016 kwijtschelding verleend. Vanwege bestuurlijke problemen bij het Dierentehuis is de kwijtschelding over 2016 en 2017 niet verleend. Kwijtschelding niet verleend omdat aan de voorwaarden van de lening niet is gedaan. De lening is in 2002 aan het Dierentehuis 's-Hertogenbosch een lening verstrekt voor de nieuwbouw van hun kennels/hoofdgebouw. Jaarlijks wordt getoetst of aan de voorwaarden van deze lening wordt voldaan, waarna een deel van de lening wordt kwijtgescholden. Op het moment dat aan de voorwaarden van de lening niet wordt voldaan is de intentie deze lening in te vorderen.

Reserve waardeverschillen beleggingen

De reserve waardeverschillen effecten wordt bepaald door het verschil te nemen tussen de beurs- en aankoopwaarde van de effecten per ultimo boekjaar.

Reserve activa bedrijfsvoering

De reserve activa bedrijfsvoering is gelijk aan het saldo van de vaste activa.

Reserve bedoeld als bron van inkomsten

De reserve bedoeld als bron van inkomsten is ingesteld om zekerheid te garanderen dat ook in de toekomst de KHB aan haar verplichtingen jegens haar doelstellingen kan voldoen. Bij vorming van deze reserve wordt uitgegaan van een periode van minimaal vijftien jaar waarvoor het risico moet worden afgedekt. Dit ivm verplichtingen die middels de activiteiten worden aangegaan. Voor exploitatie is een rendement van 5,5 à 6% op acht miljoen nodig op de langere termijn. Met de huidige rendementsstanden wordt deze 5,5 à 6% onvoldoende gehaald. Daarom is het streven de reserve bedoeld als bron van inkomsten uit te breiden. In 2010, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016 is dit mogelijk gebleken, in 2017 niet.

In 2017 heeft de Kon. Hondenbescherming besloten om de aangepaste Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving in het jaarverslag te verwerken. In de jaarrekening betekent dit vooral een aangepaste classificatie van de baten. Daarnaast geldt door voor de inkomsten uit nalatenschappen ook de nalatenschappen waarop een vruchtgebruik rust, dienen te worden gewaardeerd. De impact van deze aanpassing is € 13.122 op de beginbalans van 2017 voor zowel de vorderingen als de bestemmingsreserves.

Gebleken is, dat voorafgaand aan het boekjaar de waardering van twee legaten onjuist is geweest. De bestemmingsreserve bedoeld als bron van inkomsten is per 1 januari 2017 aangepast en tevens zijn vergelijkende cijfers gewijzigd. De specificatie luidt als volgt:

Reserve bedoeld als bron van inkomsten:

Stand per 31 december 2016 volgens jaarrekening 2016	€	6.318.416
Correctie i.v.m. waardering bloot eigendom	€	13.122
Correctie i.v.m. wijziging nog te ontvangen legaten	€	-105.007

Gecorrigeerde stand per 1 januari 2017	€	6.226.531

Reserve vruchtgebruik

Als gevolg van het toepassen van de nieuwe richtlijn RJ 650 wordt de opbrengsten van het vruchtgebruik in de baten verantwoord en tot de datum van het vrijval verantwoord als Reserve Vruchtgebruik.

Continuïteitsreserve

De reserve t.b.v. continuïteit dient ter dekking van risico's op korte termijn. Vorming van deze reserve vindt plaats op basis van de CBF-norm. Deze stelt dat de continuïteitsreserve maximaal anderhalf maal de jaarlijkse kosten van de werkorganisatie in het jaar van vaststelling (2017) mogen bedragen. De berekening is als volgt:

Totale personeelskosten: € 262.351

Huisvestingskosten: € 9.696

Kantoor- en algemene kosten: € 38.078

Afschrijving: € 3.560

Toegerekende kosten publiciteit, communicatie aan werving baten: €136.451

Uitbesteed werk: € 19.885

Totaal: € 470.021

Anderhalf maal totaal: €705.031, afgerond 705.000

Verdeling van het resultaat over de reserves bij onvoldoende batig saldo

Bij het verdelen van het resultaat over de diverse reserves genieten de reserves t.b.v. EDU, WEK, kennisfonds, opvang oudere honden en Dutch Cell Dogs de voorkeur boven de andere reserves. Hierbij wordt verdeeld naar rato van de hoogte van het tekort. Op de reserve bedoeld als bron van inkomsten wordt enkel saldo toegevoegd wanneer er voldoende batig saldo is na het aanvullen van de overige reserves.

OVERZICHT RESERVES/FONDSEN

<i>Reserves t.b.v.</i>	<i>Continuïteit</i>	<i>Senioren Opvang</i>	<i>Activa Bedrijfsv oe- ring</i>	<i>Dierentehuis Den Bosch</i>	<i>Dutch Cell Dogs</i>	<i>Wetenschappelijk Onderzoek</i>	<i>EDU</i>
Stand per 1 januari	705.000	500.000	65.847	168.615	60.000	80.000	179.049
Dotatie	-	39.730					
Onttrekkingen	-	-39.730	-2.516		-30.000	-40.000	-28.435
Saldo per 31 december	705.000	500.000	63.331	168.615	30.000	40.000	150.614

<i>Reserves/Fondsen t.n.v.</i>	<i>Reserve WEK</i>	<i>Reserve Kennisfonds</i>	<i>Reserve bedoeld als bron van inkomsten</i>	<i>Reserve vruchtgebruik</i>	<i>Kwik t.b.v. zwerfhonden</i>
--------------------------------	--------------------	--------------------------------	---	----------------------------------	--

Stand per 1 januari	225.000	120.000	6.318.416		356.709
Correctie beginvermogen			-91.885		
Gecorrigeerd beginvermogen			6.226.531		
Dotatie			-	440	
Onttrekkingen	-3.120	-25.000	-56.937		-77.868
Saldo per 31 december	221.880	95.000	6.169.594	440	278.841

Schulden

31-12-2017 31-12-2016

7. Belastingen en premies sociale verzekeringen

Loonbelasting	14.923	16.114
	=====	=====

8. Overige schulden en overlopende passiva

Crediteuren	32.735	5.232
Nog te betalen bijdrage wetenschappelijk onderzoek	50.000	-
Nog te betalen vermogensbeheer/bewaarloon effecten	14.500	14.000
Nog te betalen accountantskosten (controle + advies)	14.500	13.000
Nog te betalen vakantiedagen	1.390	1.159
Nog te betalen vakantiegeld/dertiende maand	8.505	8.239
Nog te betalen administratiekosten (samenstelling)	4.700	4.700
Nog te betalen portokosten	178	-
Nog te betalen pensioenpremie	1.680	1.601
Nog te betalen bankkosten	168	157
Nog te betalen activiteiten VHB	-	2.087
Nog te betalen overige personeelskosten	-	1.089
Nog te betalen kosten onderhoud pand	-	2.056
Vooruit ontvangen contributies	45	56
	-----	-----

128.401 53.376

=====

TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2017

	2017	2016
9. <u>Baten van particulieren</u>		
Contributies	26.526	26.738
Donaties	24.741	22.731
Nalatenschappen	125.566	217.294
Bijdragen seniorenproject	25.035	30.362
	-----	-----
<i>Totaal baten uit eigen fondsenwerving</i>	201.868	297.125
	=====	=====
10. <u>Baten subsidie van overheden</u>		
Basiskennis aanschaf hond	-	5.355
	-----	-----
=		
11. <u>Baten als tegenprestatie voor de levering van diensten</u>		
Seminar	40	2.320
	-----	-----
=		
12. <u>Hulp en Zorg</u>		
<i>Subsidies en Bijdragen</i>		
Seniorenopvang	79.461	84.453
Overige projecten, waaronder DCD's	60.000	61.079
	-----	-----
Subsidies en bijdragen	139.461	145.532
Personeelskosten	57.592	40.698
Huisvestingskosten	2.133	1.661
Kantoor- en algemene kosten	8.377	3.428
Afschrijving en bankkosten	783	580
	-----	-----
<i>Totaal Hulp en Zorg</i>	208.346	191.899
	=====	=====
==		
	2017	2016
13. <u>Politieke en Juridische Zaken</u>		
<i>Subsidies en Bijdragen</i>		
Voorlichtingsspeerpunten	2.630	21.942
Overige acties	13.542	18.860
	-----	-----
Subsidies en bijdragen (overige acties)	16.172	40.802
Personeelskosten	28.212	41.220
Huisvestingskosten	970	1.661
Kantoor- en algemene kosten	3.808	3.428
Afschrijving en bankkosten	356	580
	-----	-----
<i>Totaal Politieke en Juridische Zaken</i>	49.518	87.691

==

=====

=====

	2017	2016
14. <u>Bevordering Verantwoord Hondenbezit</u>		
<i>Subsidies en bijdragen- wetenschappelijk onderzoek</i>	61.857	50.000
<i>Publiciteit en Communicatie</i>		
Voorlichting	145	40.180
Project 'Basiskennis aanschaf hond'	-	6.355
Overig onderzoek	12.639	252
Media Activiteiten	970	322
Overige activiteiten	17.672	3.618
Folders en spreekbeurtpakketten	712	4.164
Nieuwsmagazine	20.220	18.555
Educatief project	28.435	1.016
Project kwetsbare wijken	4.120	20
Internetsite	1.547	2.212
	-----	-----
<i>Subsidies, Publiciteit en Communicatie</i>	148.317	126.694
Personeelskosten	91.510	89.890
Huisvestingskosten	3.393	3.634
Kantoor- en algemene kosten	13.327	7.499
Afschrijving- en bankkosten	1.246	1.269
	-----	-----
<i>Totaal Bevordering Verantwoord Hondenbezit</i>	257.793	228.986
	=====	=====
=		
15. <u>DVM/Inspectie</u>		
Signalenkaarten	5.560	-
Onderzoek HRH	48.106	-
Reiskosten HRH	246	-
Tasjes LED, opening DVM	644	-
	-----	-----
<i>Totaal DVM/Inspectie</i>	54.556	-
	=====	=====
16. <u>Wervingskosten</u>		
Personeelskosten	7.731	7.609
Huisvestingskosten	291	311
Kantoor- en algemene kosten	1.142	643
Afschrijving en bankkosten	107	109
	-----	-----
<i>Totaal wervingskosten</i>	9.271	8
<i>.672</i>	=====	=====

	2017	2016
17. <u>Beheer en administratie</u>		
Personeelskosten	77.306	76.093
Accountantskosten en kosten jaarrekening	19.885	20.768
Afhandelingskosten I.D.G.	1.385	8.373
Huisvestingskosten	2.909	3.115
Kantoor- en algemene kosten	11.424	6.427
Afschrijving- en bankkosten	1.068	1.089
	-----	-----
<i>Totaal Beheer en administratie</i>	113.977	115.865
	=====	=====
==		
18. <u>Resultaat beleggingen (baten)</u>		
<i>Intrest</i>		
Rente obligaties	66.716	67.065
<i>Opbrengst effecten overig</i>		
Dividenden en opties	68.788	111.134
<i>Intrest</i>		
Rente bankrekeningen	3.234	15.725
Overige rente	313	368
	-----	-----
<i>Totaal intrest</i>	3.547	16.093
<i>Baten uit bloot eigendom belast met vruchtgebruik</i>	440	
<i>Koersresultaten</i>		
Gerealiseerd koersresultaat	338.342	251.782
Ongerealiseerd koersresultaat	-191.851	-60.642
	-----	-----
-		
<i>Totaal baten beleggingen</i>	285.982	385
.432	=====	=====
	=====	
<u>Resultaat beleggingen (lasten)</u>		
<i>Kosten effecten</i>		
Vermogensbeheer	57.865	56.997
	-----	-----

<i>Totaal lasten beleggingen</i>	57.865	56.997
	=====	=====
=		

Netto resultaat beleggingen

228.117

328.435

=====

=====

=

	2017	2016
19. <u>Personeelskosten</u>		
Salarissen	198.926	189.570
Sociale lasten	37.992	38.536
Pensioenpremies	20.241	20.701
Overige personeelskosten	5.192	6.703
Vergoeding inspecteurs I.D.G.		-
	-----	-----
<i>Totaal Personeelskosten</i>	262.351	255.510
	=====	=====

Voor vaststelling van de salarissen wordt de CAO Welzijn als leidraad gebruikt. Bestuursfuncties zijn onbezoldigd. Er is bij de KHB een directeur (0,56 FTE) die de dagelijkse leiding heeft over de organisatie. De opbouw van het salaris ziet er uit als volgt:

<u>Dienstverband</u>	Mw. I.R. van Herwijnen
Aard contract	Onbepaald sinds 2010
Uren per week	20
Parttime percentage	55,6%
Periode	1/1/09-31/12/17

Bezoldiging

Jaarinkomen		
Bruto salaris	30.565	30.260
Vakantiegeld	2.411	2.360
13 ^e Maand	2.526	2.501
	-----	-----
	35.502	35.121
SV lasten (werkgeversdeel)	6.373	6.430
Pensioenlasten (werkgeversdeel)	3.412	3.327
	-----	-----
Totaal 2017	45.287	
Totaal 2016		44.878
Totaal 2015		44.400
Totaal 2014		42.669
Totaal 2013		41.242
Totaal 2012		38.918
Totaal 2011		37.535
Totaal 2010		34.453
	=====	=====

	2017	2016
20. <u>Kantoorkosten- en algemene kosten</u>		
Kantoorbenodigdheden	1.911	1.374
Computerkosten	5.583	5.944
Telefoon	1.542	1.626
Porti- en vracht	820	773
Internet aansluiting	991	875
Bestuurskosten	3.356	2.735
Beleidsvorming	12.569	32
Keurmerk C.B.F./ Bijdrage VFI	6.192	4.972
Representatie	894	65
Verzekeringen	4.174	2.977
Overig	46	52
	-----	-----
<i>Totaal Kantoor- en algemene kosten</i>	38.078	21.425
	=====	=====
=		

21. <u>Afschrijvingen en bankkosten</u>		
Afschrijvingen		
Inventaris en Installaties	1.693	1.693
Automatisering	823	941
	-----	-----
	2.516	2.634
Bankkosten	1.045	993
	-----	-----
<i>Totaal Afschrijvingen en bankkosten</i>	3.561	3.627
	=====	=====

Verschillenanalyse rekening versus begroting

Tegenover een begroot bedrag aan baten eigen fondsenwerving van €105.000 is dit bedrag in werkelijkheid €201.868. Het verschil wordt met name veroorzaakt door ontvangst van niet-begrote nalatenschappen van €125.566. De bestedingen aan de doelstellingen is €85.000 lager dan begroot, vanwege het langzamer opstarten van het wijkgerichte (D.O.G.)-project en het niet doorgang vinden van activiteiten op dierforensisch gebied. Tot slot zijn de wervingskosten €10.000 lager dan begroot, omdat de start van het fondsenwervend traject niet in 2017 gerealiseerd kon worden.

OVERIGE GEGEVENS

Toerekening exploitatiesaldo

Op de bestemmingsreserves zijn de kosten in mindering gebracht die besteed zijn aan de respectievelijke doelstellingen. Om de reserves weer op het oude peil te krijgen hebben vanuit het exploitatiesaldo toevoegingen plaats gevonden. De bestemmingsreserve IDG en Hulpverlening Dierentehuizen zijn i.v.m. gewijzigd beleid overgeheveld naar bestemmingsreserves voor de nieuwe activiteiten die vanaf 2017 worden uitgevoerd.

Tijdens de ledenvergadering waarop de jaarrekening zal worden vastgesteld, zal worden voorgesteld het exploitatiesaldo op de hiervoor vermelde wijze te verdelen. Dit voorstel is reeds in de jaarrekening verwerkt.

De samenstelling van het bestuur is bij opmaak van het jaarverslag:

Dhr. mr. T. Bosch	voorzitter	(zitting sinds 2013)
Dhr. D. ten Holder MA	bestuurslid	(zitting sinds 2017)
Mw. mr. B.E.V. Langelier	bestuurslid	(zitting sinds 2009)
Dhr. mr. G.J. van Slooten	bestuurslid	(zitting sinds 2013)
Mw. mr. L.E.D. Tjeertes	secretaris	(zitting sinds 2016)
Dhr. R.M. de Vink	penningmeester	(zitting sinds 2013)
Dhr. mr. drs. E. Virginia	bestuurslid	(zitting sinds 2017)

Mw. Ir. I.R. van Herwijnen, directeur
Den Haag, 23 mei 2018

**CONTROLEVERKLARING
VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT**

Aan: het bestuur van de Koninklijke Hondenbescherming

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2017

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2017 van de Koninklijke Hondenbescherming te 's-Gravenhage gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van de Koninklijke Hondenbescherming per 31 december 2017 en van het saldo van baten en lasten over 2017 in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende Organisaties.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2017;
2. de staat van baten en lasten over 2017; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de Koninklijke Hondenbescherming zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende Organisaties is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met RJ-Richtlijnen 650 Fondsenwervende Organisaties.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende Organisaties. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de organisatie in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de vereniging te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de vereniging.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de entiteit haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze

controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een entiteit haar continuïteit niet langer kan handhaven;

- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Wij bevestigen aan het bestuur dat wij de relevante ethische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd. Wij communiceren ook met het bestuur over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Rotterdam, 23 mei 2018

MAZARS PAARDEKOOPEL HOFFMAN N.V.

drs. S. Boomman RA